

Część I.

Postanowienia ogólne

Strony umowy ubezpieczenia

§ 1.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych przez Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, zwane dalej Towarzystwem, z osobami fizycznymi będącymi członkami Towarzystwa, zwanymi dalej Ubezpieczającymi.

§ 2.

1. W ramach ogólnych warunków ubezpieczenia Ubezpieczający może ubezpieczyć w jednym z wariantów, o których mowa w § 6:
  - 1) gospodarstwo domowe od ognia i innych zdarzeń losowych,
  - 2) gospodarstwo domowe od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji,
  - 3) odpowiedzialność cywilną deliktową w życiu prywatnym,
  - 4) następstwa nieszczęśliwych wypadków,
  - 5) koszty pobytu w szpitalu w związku z nieszczęśliwym wypadkiem.
2. Ubezpieczający może również ubezpieczyć dom jednorodzinny lub mieszkanie, ogrodzenie oraz garaż wolnostojący od ognia i innych zdarzeń losowych.
3. Warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia jest zawarcie co najmniej:
  - 1) ubezpieczenia mieszkania lub domu jednorodzinnego od ognia i innych zdarzeń losowych, lub
  - 2) ubezpieczeń w wariancie podstawowym.

§ 3.

Umowa ubezpieczenia może odbiegać od postanowień zawartych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia, z tym, że postano-

wienia dodatkowe lub odmienne nie mogą być sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa, a ich wprowadzenie do umowy ubezpieczenia wymaga formy pisemnej, pod rygorem nieważności.

Zawarcie umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek

§ 4.

1. Umowę ubezpieczenia można zawrzeć na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego).
2. Towarzystwo może podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu zarzuty, które mają wpływ na jego odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia.
3. W przypadku, gdy Ubezpieczający jest współwłaścicielem domu jednorodzinnego lub mieszkania albo jest jedną z osób, którym przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, umowa ubezpieczenia jest zawierana na rachunek wszystkich współwłaścicieli lub osób, którym przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu.

Definicje

§ 5.

W rozumieniu niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia należy rozumieć:

- 1) **awaria urządzeń i instalacji wodno-kanalizacyjnych oraz centralnego ogrzewania** – samoistne pęknięcia przewodów i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych lub centralnego ogrzewania, znajdujących się w ubezpieczonym mieszkaniu lub domu jednorodzinny;
- 2) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia przez osobę trzecią. Przez dewastację rozumie się również zniszczenie/uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia mające bezpośredni związek z usiłowaniami lub dokonaniem rabunku lub kradzieży z włamaniem;

- 3) **dokument ubezpieczenia** – dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia, wydany w formie polisy lub innego dokumentu;
- 4) **dom jednorodzinny** – budynek w układzie wolnostojącym, lub samodzielna część budynku szeregowego albo bliźniaczego łączny z wbudowanym garażem, usytuowany na działce nie wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego i służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych. Ubezpieczeniem objęte są mury, stropy, dach, fundamenty, podłogi, tynki zewnętrzne oraz urządzenia techniczne stanowiące infrastrukturę techniczną;
- 5) **deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, którego wystąpienie w miejscu szkody ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW); w przypadku braku stacji pomiarowej IMiGW na terenie obejmującym miejsce powstania szkody, fakt wystąpienia deszczu nawalnego ustala się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania;
- 6) **dym** – nagle i niespodziewanie wydobywający się dym ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń, instalacji eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi oraz powstały w wyniku działania ognia;
- 7) **fala naddźwiękowa** – fala naddźwiękowa wywołana przez samolot przekraczający barierę dźwięku;
- 8) **franszyza integralna** – wyłączenie odpowiedzialności Towarzystwa za szkody nie przekraczające określonej kwoty;
- 9) **garaż wolnostojący** – budynek wolnostojący lub w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość przeznaczony do parkowania pojazdów mechanicznych;
- 10) **gospodarstwo domowe** – przedmioty zaliczane do stałych elementów mieszkania, domu jednorodzinnego oraz do ruchomości domowych zgromadzonych w mieszkaniu, domu jednorodzinnym, garażu w domu jednorodzinnym, garażu wolnostojącym oraz w piwnicy położonej w tym samym budynku, w którym znajduje się mieszkanie, dom jednorodzinny;
- 11) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 12) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane huraganem wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działalność huraganu;
- 13) **kłódka wielozastawkowa** – kłódka, której klucz posiada minimum dwa żłobienia prostopadłe do trzonu;
- 14) **kradzież z włamaniem** – dokonanie lub usiłowanie dokonania zaboru ubezpieczonego mienia z mieszkania lub domu jednorodzinnego bądź piwnicy po usunięciu siłą zabezpieczenia lub po otwarciu wejścia kluczem oryginalnym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku;
- 15) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie ze zboczy górskich mas śniegu, lodu, skał lub kamieni;
- 16) **mieszkanie** – wyodrębniona część budynku wielorodzinnego służąca do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. Ubezpieczeniem objęte są ściany, tynki, podłogi i elementy konstrukcyjne oraz urządzenia techniczne stanowiące infrastrukturę techniczną nie należąca do części wspólnych;
- 17) **nieszczęśliwy wypadek** – nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczający, niezależnie i wbrew swej woli doznał stałego uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł;
- 18) **obiekt małej architektury** - niewielkie obiekty, a w szczególności:
- a) kultu religijnego, jak: kapliczki, krzyże przydrożne, figury,
  - b) posągi, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej,
  - c) użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: piaskownice, huśtawki, drabinki, śmietniki;
- 19) **odszkodowanie** – należne od Towarzystwa odszkodowanie lub świadczenie przysługujące Ubezpieczonemu lub poszkodowanemu w razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową;
- 20) **ogień** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
- 21) **ogrodzenie** – ogrodzenie posesji, na której znajduje się ubezpieczony budynek jednorodzinny, wraz z bramą, furtkami,

skrzynką na listy, elementami instalacji domofonowej, wiedeofonowej, siłownikami i napędami bram oraz innymi przedmiotami tego typu trwale związanymi z ogrodzeniem;

- 22) osoby bliskie** – osoby stale zamieszkałe i wspólnie utrzymujące się z Ubezpieczającym m.in.: małżonek Ubezpieczającego lub osoba pozostająca w faktycznym pożyciu z Ubezpieczającym, jego dzieci, rodzeństwo, rodzice, teściowie, macocha, ojczym, dziadkowie, wnuki, zięciowie, synowie, pasierbowie, przysposobieni i przysposabiający Ubezpieczającego;
- 23) osuwanie się ziemi** – naturalne ruchy ziemi na stokach, nie spowodowane działalnością ludzką;
- 24) pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym Ubezpieczający we własnym zakresie określa sumy ubezpieczenia kierując się wysokością przypuszczalnej maksymalnej straty, jaka może zaistnieć wskutek jednego zdarzenia losowego;
- 25) piorun** – bezpośrednie wyładowanie atmosferyczne na ubezpieczonym obiekcie lub wyładowania na obiekt, w którym znajduje się ubezpieczone mienie;
- 26) pomieszczenia przynależne** – pomieszczenia gospodarcze budynku wielorodzinnego przynależne do mieszkania oraz pomieszczenia gospodarcze znajdujące się w domu jednorodzinnym, służące do wyłączonego użytku i będące własnością Ubezpieczającego lub osób bliskich, takie jak piwnica, strych, komórka, garaż, suszarnia, strych;
- 27) pomoc domowa** – osoba wykonująca prace w zakresie czynności życia codziennego na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilno-prawnej zawartej z Ubezpieczającym;
- 28) uszkodzowany** – każda osoba pozostająca poza stosunkiem ubezpieczeniowym, względem której odpowiedzialność za szkodę ponosi Ubezpieczający;
- 29) powódź** – zalanie terenu w następstwie:
- a) podniesienia wody w korytach wód płynących i stojących,
  - b) nadmiernych opadów atmosferycznych;
- 30) przepięcie** – nagły i krótkotrwały wzrost napięcia w liniach energetycznych do poziomu wyższego od znamionowego dla danego urządzenia;

31) rabunek – zabór mienia dokonany:

- a) z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia wobec Ubezpieczającego lub osób bliskich albo z doprowadzeniem tych osób do nieprzytomności lub bezbronności,
- b) przez sprawcę, który z zastosowaniem siły fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia doprowadził osobę posiadającą klucze do mieszkania lub pomieszczenia i zmusił tę osobę do ich otworzenia,
- c) poprzez przywłaszczenie lub wyłudzenie mienia z użyciem podstępów wobec osób małoletnich, niedoświadczonych, będących w podeszłym wieku lub nie w pełni sprawnych, jeżeli sprawca został zatrzymany i skazany prawomocnym wyrokiem sądu, a fakt podstępów lub wyłudzenia jest bezsporny w świetle przedstawionych dowodów;

32) ruchomości domowe – mienie stanowiące własność Ubezpieczającego lub osób bliskich, będące wyposażeniem pomieszczeń, takie jak:

- a) meble, dywany, żyrandole i kinkiety, sprzęt zmechanizowany, urządzenia domowe, zapasy, odzież i inne przedmioty wspólnego lub osobistego użytku,
- b) sprzęt audiowizualny, elektroniczny i komputerowy, fotograficzny, instrumenty muzyczne, aparaty telefoniczne, przenośne urządzenia do nawigacji satelitarnej,
- c) wyroby ze srebra, złota i platyny, kamieni szlachetnych, półszlachetnych, syntetycznych, pereł, monety srebrne i złote, zbiory filatelistyczne,
- d) gotówka i inne środki płatnicze krajowe i zagraniczne, papiery wartościowe,
- e) rzeczy ruchome czasowo znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczającego, jeżeli zostały wypożyczone przez organizację sportową, społeczną, klub lub inną jednostkę organizacyjną, a wypożyczenie zostało udokumentowane,
- f) sprzęt turystyczny i sportowy, broń myśliwska i sportowa,
- g) wózki inwalidzkie bez napędu mechanicznego;

33) stałe elementy domu jednorodzinnego lub mieszkania – elementy wyposażenia domu jednorodzinnego lub mieszkania

zamontowane lub wbudowane na stałe, które przy demontażu wymagają użycia narzędzi, w szczególności:

- a) meble i szafy wbudowane, meblościanki, antresole,
  - b) drzwi i okna łącznie ze szkleniem i zamknięciami,
  - c) zabezpieczenia przeciwłamaniowe okien i drzwi,
  - d) piece i kominki, obudowy instalacji i grzejników,
  - e) powłoki malarskie, tynki wewnętrzne, wykładziny sufitów, ścian, podłóg i schodów trwale związane z podłożem, podłogi, podwieszane sufity wraz z zamontowanymi w nich elementami,
  - f) stałe wyposażenie kuchni, łazienki oraz wc,
  - g) natynkowe urządzenia i elementy stanowiące integralną część instalacji infrastruktury technicznej (wodno - kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania, elektrycznej, gazowej, wentylacyjnej i klimatyzacyjnej) i teletechnicznej (telefonicznej, alarmowej, domofonowej, telewizyjnej, informatycznej),
  - h) przegrody i ściany działowe;
- 34) **suma gwarancyjna** – określona w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej kwota w granicach, której Towarzystwo jest zobowiązane wypłacić odszkodowanie;
- 35) **suma ubezpieczenia** – określona w umowie ubezpieczenia kwota, w granicach, której Towarzystwo jest zobowiązane wypłacić odszkodowanie;
- 36) **szkoda osobowa** – śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia;
- 37) **szkoda na mieniu** – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia;
- 38) **szpital** – zakład, który spełnia poniższe wymogi:
- a) posiada uprawnienia szpitala i jest prowadzony zgodnie z przepisami prawa w celu leczenia osób, oraz
  - b) prowadzi przyjęcia, opiekę i leczenie chorych lub rannych osób jako pacjentów objętych całodobową opieką lekarską, oraz
  - c) posiada zorganizowane urządzenia do diagnozowania oraz leczenia i wykonywania zabiegów chirurgicznych, oraz

d) nie jest głównie zakładem dziennego pobytu, przychodnią, domem wypoczynkowym czy rekonwalescencyjnym, domem opieki dla przewlekle chorych, sanatorium, domem starców ani podobną instytucją, zakładem lub oddziałem rehabilitacyjnym;

- 39) **tereny zalewowe** – obszar bezpośredniego i potencjalnego zagrożenia powodzią zgodnie z ustawą z dn. 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. nr 239 poz. 2019);
- 40) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy, określone na podstawie dokumentacji medycznej i w oparciu o „Tabelę trwałego uszczerbku na zdrowiu” stanowiącą Załącznik nr 1 do ogólnych warunków ubezpieczenia;
- 41) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne i nie spowodowane działalnością człowieka zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu o magnitudzie równej co najmniej 6 stopni w skali Richtera;
- 42) **ubezpieczający** – osoba fizyczna zawierająca umowę ubezpieczenia i zobowiązana do opłacenia składki ubezpieceniowej;
- 43) **ubezpieczony** – osoba fizyczna, posiadająca odpowiedni tytuł prawny do ubezpieczonego mienia, na rzecz której zawarto umowę ubezpieczenia;
- 44) **uderzenie pojazdu** – uderzenie w budynek pojazdu mechanicznego, nie będącego w prawnym posiadaniu Ubezpieczającego i osób bliskich oraz kierowany przez osobę inną niż Ubezpieczający lub osoba bliska Ubezpieczającemu;
- 45) **upadek statku powietrznego** – katastrofa bądź przymusowe lądowanie załogowego lub bezzałogowego statku powietrznego, upadek jego części lub przewożonego ładunku;
- 46) **uprawniony** – osoba upoważniona w formie pisemnej przez Ubezpieczonego jako uprawniona do otrzymania odszkodowania lub świadczenia;
- 47) **wartość rzeczywista** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego lecz nie ulepszonego pomniejszona o stopień zużycia eksploatacyjnego,

- 48) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się, a także implozją polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego wskutek ciśnienia zewnętrznego;
- 49) **wyczynowe uprawianie sportu** – niezawodowe uprawianie sportu w ramach sekcji lub klubów sportowych z jednoczesnym uczestnictwem w zawodach lub treningach przygotowujących do zawodów;
- 50) **zamki atestowane, drzwi przeciwłamaniowe, system zabezpieczenia przeciwłamaniowego** – zamki, drzwi, system zabezpieczenia przeciwłamaniowego posiadające atest Instytutu Mechaniki Precyzyjnej;
- 51) **zamek elektroniczny** – zamek, którego uruchamianie następuje przy zastosowaniu systemu elektronicznego;
- 52) **zamek wielopunktowy** – zamek powodujący ryglowanie skrzydła drzwi w ościeżnicy w kilku odległych od siebie miejscach;
- 53) **zamek wielozastawkowy** – zamek, którego klucz posiada co najmniej dwa żłobienia prostopadłe do trzonu;
- 54) **zalanie:**
- wydobywanie się wody lub pary z przewodów lub urządzeń wodno - kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania,
  - cofnięcie się ścieków z publicznej sieci kanalizacyjnej,
  - nieumyślne pozostawienie otwartych kranów w urządzeniach wodno - kanalizacyjnych na skutek przerwy w dopływie wody,
  - zalanie wodą z urządzeń typu pralki, wirówki, zmywarki na skutek ich awarii,
  - zalanie wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych,
  - zalanie wodą pochodzącą z akwarium,
  - zalanie wodą lub innym płynem przez osoby trzecie;
- 55) **zapadanie się ziemi** – gwałtowne obniżenie się terenu spowodowane zawaleniem się warstwy ziemi do naturalnych, pustych przestrzeni w gruncie;
- 56) **zdarzenie losowe** – niezależne od woli Ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne, którego nastąpienie powoduje

uszczerbek w dobrach osobistych lub w dobrach majątkowych albo zwiększenie potrzeb majątkowych po stronie Ubezpieczającego lub innej osoby objętej ochroną ubezpieczeniową.

§ 6.

- Umowę ubezpieczenia można zawrzeć w następujących wariantach:
  - wariant podstawowy** obejmuje następujące rodzaje ubezpieczeń:
    - ubezpieczenie gospodarstwa domowego od ognia i innych zdarzeń losowych określonych w § 9 ust. 1,
    - ubezpieczenie gospodarstwa domowego od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji,
    - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z czynnościami życia prywatnego, w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność deliktowa);
  - wariant standardowy** obejmuje następujące rodzaje ubezpieczeń:
    - ubezpieczenie gospodarstwa domowego od ognia i innych zdarzeń losowych określonych w § 9 ust. 1,
    - ubezpieczenie gospodarstwa domowego od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji,
    - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z czynnościami życia prywatnego, w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność deliktowa),
    - ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków Ubezpieczającego i osób bliskich wspólnie zamieszkujących z Ubezpieczającym;
  - wariant pełny** obejmuje następujące rodzaje ubezpieczeń:
    - ubezpieczenie gospodarstwa domowego od ognia i innych zdarzeń losowych określonych w § 9 ust. 1,
    - ubezpieczenie gospodarstwa domowego od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji,
    - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z czynnościami życia

prywatnego, w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność deliktowa),

- d) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków Ubezpieczającego i osób bliskich wspólnie zamieszkujących z Ubezpieczającym,
- e) ubezpieczenie kosztów pobytu w szpitalu w związku z nieszczęśliwym wypadkiem Ubezpieczającego lub osób bliskich wspólnie z nim zamieszkujących.

2. Ponadto umową ubezpieczenia może być objęte:

- 1) mieszkanie,
- 2) dom jednorodzinny,
- 3) ogrodzenie,
- 4) garaż wolnostojący,

przy czym ogrodzenie i/lub garaż wolnostojący może zostać objęty ubezpieczeniem pod warunkiem jednoczesnego ubezpieczenia mieszkania lub domu jednorodzinnego.

Część II.

Ubezpieczenie gospodarstwa domowego, mieszkania lub domu jednorodzinnego, ogrodzenia oraz garażu wolnostojącego

Przedmiot ubezpieczenia

§ 7.

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest:

- 1) gospodarstwo domowe, z uwzględnieniem § 8, w skład którego zalicza się następujące kategorie mienia:
  - a) ruchomości domowe zgromadzone w mieszkaniu, domu jednorodzinnym, garażu w domu jednorodzinnym lub garażu wolnostojącym oraz w piwnicy położonej w tym samym budynku, co zajmowane mieszkanie, dom jednorodzinny,
  - b) stałe elementy mieszkania lub domu jednorodzinnego,
- 2) mieszkanie,
- 3) dom jednorodzinny,
- 4) ogrodzenie,
- 5) garaż.

2. Ubezpieczeniem objęte jest wyłącznie mienie znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczającego, do którego posiada on odpowiedni tytuł prawny.

§ 8.

- 1. Przedmiotem ubezpieczenia są ruchomości domowe i stałe elementy będące własnością Ubezpieczającego, znajdujące się w budynku jednorodzinnym lub mieszkaniu wskazanym w dokumencie ubezpieczenia, albo w budynku jednorodzinnym lub mieszkaniu wskazanym w dokumencie ubezpieczenia nie będącym własnością Ubezpieczającego, a znajdującym się w jego posiadaniu na podstawie umowy najmu lub innej umowy cywilno-prawnej albo decyzji administracyjnej.
- 2. Ponadto przedmiotem ubezpieczenia są ruchomości domowe znajdujące się w garażu w domu jednorodzinnym lub garażu wolnostojącym oraz w piwnicy położonej w tym samym budynku, co zajmowane mieszkanie, dom jednorodzinny.

Zakres ochrony ubezpieczeniowej

§ 9.

- 1. W odniesieniu do mieszkania, domu jednorodzinnego, ogrodzenia i garażu wolnostojącego Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w następstwie zdarzeń losowych:
  - 1) awarii urządzeń i instalacji wodno - kanalizacyjnych oraz centralnego ogrzewania,
  - 2) deszczu nawalnego,
  - 3) dymu,
  - 4) fali naddźwiękowej,
  - 5) gradu,
  - 6) huraganu,
  - 7) lawiny,
  - 8) ognia,
  - 9) osuwania się ziemi,
  - 10) pioruna,
  - 11) powodzi,
  - 12) uderzenia pojazdu,
  - 13) upadku statku powietrznego,
  - 14) wybuchu,
  - 15) zalania,
  - 16) zapadania się ziemi.

2. W odniesieniu do gospodarstwa domowego Towarzystwo odpowiada za szkody powstałe w następstwie:
  - 1) zdarzeń losowych wymienionych w ust. 1,
  - 2) kradzieży z włamaniem,
  - 3) rabunku,
  - 4) dewastacji.
3. Za opłatą dodatkowej składki zakres ubezpieczenia dla całego mienia obejmowanego ochroną ubezpieczeniową może zostać rozszerzony o ryzyko trzęsienia ziemi i przepięcia.
4. Ponadto, niezależnie od zakresu ubezpieczenia, ochroną ubezpieczeniową objęte jest prowadzenie akcji ratowniczych w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych objętych zakresem ubezpieczenia.

§ 10.

Ubezpieczenie obejmuje szkody w mieniu powstałe w miejscu określonym w dokumencie ubezpieczenia w następstwie zdarzeń wchodzących w zakres ochrony ubezpieczeniowej i zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 11.

Umowa ubezpieczenia obejmuje wyłącznie szkody będące bezpośrednim następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia.

Zabezpieczenie mieszkania lub domu jednorodzinne

§ 12.

1. Ubezpieczający jest zobowiązany do właściwego zabezpieczenia mieszkania lub domu jednorodzinne oraz zapewnienia należytego nadzoru nad ubezpieczonym mieniem, a w szczególności do spełnienia następujących warunków:
  - 1) dostęp do ubezpieczonych ruchomości domowych jest utrudniony dla osób obcych tak, że wejście w posiadanie tych ruchomości wymagać będzie użycia siły fizycznej lub narzędzi,
  - 2) wszystkie drzwi zewnętrzne są pełne, w należyłym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez udziału na-

- rzędzi, a otwarcie bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy,
- 3) drzwi zewnętrzne muszą być zamknięte, na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe. Dopuszcza się również zamknięcie na jeden atestowany zamek wielopunktowy lub elektroniczny zamontowany w atestowanych drzwiach przeciwwłamaniowych,
- 4) drzwi zewnętrzne oszklone, są zaopatrzone w zamki, których nie można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie, a przeszklenia nie stwarzają możliwości wejścia do wnętrza mieszkania lub domu jednorodzinne. Drzwi oszklone uważa się za wystarczająco zabezpieczone, pod warunkiem, że maksymalny wymiar oszklonego otworu nie przekracza 20 cm lub, jeżeli przeszklenia oszklone są szkłem antywłamaniowym o klasie odporności co najmniej P3,
- 5) drzwi balkonowe i tarasowe oraz okna znajdują się w należyłym stanie technicznym, są tak umocowane, osadzone i zamknięte, że otwarcie ich przy użyciu siły fizycznej lub narzędzi przez osoby obce nie będzie możliwe bez pozostawienia śladów,
- 6) wszystkie drzwi zewnętrzne do piwnic lub garaży, są zamykane na minimum jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową lub inny atestowany system zabezpieczenia przeciwwłamaniowego,
- 7) okna i inne otwory zewnętrzne pomieszczeń muszą być zamknięte w czasie nieobecności Ubezpieczającego w mieszkaniu lub domu jednorodzinne,
- 8) w przypadku zadeklarowania sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego powyżej 50.000,-zł od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji, oprócz zabezpieczeń wymienionych w pkt 1)-7), wymagany jest zainstalowany czynny i sprawny alarm sygnalizujący włamanie w firmie ochrony mienia z jej interwencją w ciągu 15 minut, przy czym w czujki alarmu muszą być wyposażone wszystkie otwory drzwiowe i okienne. Za równorzędne ww. zabezpieczeniom uznaje się zamontowane na całej powierzchni otworów okiennych i balkonowych stałe lub ru-

chome kraty, atestowane: rolety przeciwwłamaniowe, lub żaluzje przeciwwłamaniowe, lub szyby przeciwwłamaniowe co najmniej klasy P3 oraz drzwi zewnętrzne posiadające zwiększoną odporność na włamanie zgodnie ze świadectwem kwalifikacji Instytutu Mechaniki Precyzyjnej.

2. Klucze do zamków muszą być w wyłącznym posiadaniu Ubezpieczającego i osób bliskich wspólnie zamieszkujących lub osoby uprawnionej przez Ubezpieczającego do przechowywania kluczy.

Wyłączenia odpowiedzialności Towarzystwa

§ 13.

1. Ubezpieczenie nie obejmuje:
  - 1) mieszkań lub domów jednorodzinnych będących w budowie, przebudowie, rozbudowie, dla których wymagana jest zgoda właściwego urzędu lub przeznaczonych do rozbiórki,
  - 2) budowli i obiektów małej architektury, z wyłączeniem garaży wolnostojących i ogrodzeń, o ile zostały objęte ochroną ubezpieczeniową,
  - 3) ruchomości domowych zgromadzonych w pomieszczeniach przynależnych z wyłączeniem ruchomości domowych w garażu w domu jednorodzinny, garażu wolnostojącym, w piwnicy położonej w tym samym budynku, co zajmowane mieszkanie, dom jednorodzinny,
  - 4) ruchomości domowych zgromadzonych na balkonach, tarasach i loggiach,
  - 5) domów jednorodzinnych lub mieszkań przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej,
  - 6) domów jednorodzinnych lub mieszkań wchodzących w skład gospodarstwa rolnego,
  - 7) mienia osób trzecich zamieszkujących w mieszkaniu, domu jednorodzinny należącego do Ubezpieczającego i użytkowanego na podstawie odrębnego tytułu prawnego,
  - 8) akt, dokumentów, rękopisów, metali szlachetnych w złomie i w sztabach, dzieł sztuki, antyków, zbiorów kolekcjonerskich, kart płatniczych i kredytowych, programów komputerowych, no-

śników danych, danych przechowywanych w jednostkach centralnych komputerów i wymiennych nośnikach danych, sieci komputerowych i ich okablowania,

- 9) pojazdów mechanicznych, paliw napędowych.
2. Ponadto w pomieszczeniach piwnicy, garażu w domu jednorodzinny oraz garażu wolnostojącego ochroną ubezpieczeniową nie są objęte następujące ruchomości domowe:
    - 1) sprzęt audiowizualny, komputerowy, fotograficzny, instrumenty muzyczne,
    - 2) wyroby ze srebra, złota i platyny, monety, biżuteria,
    - 3) pieniądze i środki płatnicze, papiery wartościowe.

§ 14.

Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego,
- 2) wyrządzone przez Ubezpieczającego lub osoby jemu bliskie, będące pod wpływem alkoholu, narkotyków bądź innych środków odurzających,
- 3) wyrządzone umyślnie przez osobę bliską,
- 4) powstałe w wyniku działań wojennych, stanu wojennego i wyjątkowego, zamieszek, rozruchów społecznych lub politycznych, strajków, akcji protestacyjnych, rewolucji, zamieszek cywilnych i wojskowych, buntu, oraz eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwopalnych, jeżeli materiały te zostały podłożone pod ubezpieczone mienie, aktów terroryzmu lub sabotażu, oraz za szkody powstałe w mieniu skonfiskowanym lub zarekwirowanym przez legalne władze,
- 5) wynikające z zanieczyszczenia środowiska naturalnego bądź działania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego, oraz w wyniku skażenia lub zanieczyszczenia środkami chemicznymi lub przemysłowymi,
- 6) spowodowane zapadaniem się ziemi, gdy chodzi o:
  - a) szkody górnicze - w rozumieniu prawa górniczego,
  - b) szkody powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi,

- 7) spowodowane wybuchem:
  - a) wywołanym przez Ubezpieczającego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub doświadczalnych,
  - b) w silnikach spalinowych lub wybuchowych, gdy wybuch związany jest z ich naturalną funkcją,
- 8) powstałe w wyniku przepięcia w ubezpieczonym mieniu, chyba że działanie prądu spowodowało jednocześnie pożar bądź zakres ubezpieczenia został rozszerzony o ryzyko przepięć,
- 9) powstałe w mieszkaniach, domach jednorodzinnych, garażach wolnostojących wybudowanych lub przebudowanych bez wymaganych zezwoleń lub nie spełniających warunków prawa budowlanego, przepisów przeciwpożarowych, a także w gospodarstwie domowym w nim zgromadzonym,
- 10) powstałe w mieszkaniach lub domach jednorodzinnych niezamieszkałych na stałe, a także w gospodarstwie domowym w nich zgromadzonym,
- 11) powstałe w ubezpieczonym mieniu wskutek zalania lub zawilgocenia wywołanego niewłaściwym stanem dachu, rynien lub stolarki okiennej i drzwiowej albo innych elementów obiektu, bądź nienależytym ich zabezpieczeniem lub niewłaściwym zamknięciem, w razie gdy na Ubezpieczającym, osobach bliskich lub osobach, za które ponosi odpowiedzialność spoczywa obowiązek utrzymania należytego stanu technicznego lub zabezpieczenia tych elementów,
- 12) powstałe wskutek nasiąkania lub zalania wodą ruchomości domowych złożonych lub składowanych w suterrenach, jeżeli mienie to nie było złożone na wysokości co najmniej 20 cm ponad poziom podłogi /posadzki/,
- 13) powstałe wskutek nieszczelności urządzeń wodno-kanalizacyjnych lub innych instalacji i urządzeń doprowadzających wodę, parę lub płyn, lub odprowadzających wodę z dachów (rynny) w przypadku, gdy na Ubezpieczającym, osobach bliskich lub osobach, za które ponosi odpowiedzialność spoczywa obowiązek utrzymania należytego stanu technicznego lub zabezpieczenia tych urządzeń, instalacji,
- 14) powstałe wskutek zalania lub powodzi mieszkań, domów jednorodzinnych położonych na terenach zalewowych,
- 15) zaistniałe na skutek długotrwałego zalegania pokrywy śnieżnej, w przypadku, gdy na Ubezpieczającym, osobach bliskich lub osobach, za które ponosi odpowiedzialność spoczywa obowiązek utrzymania należytego stanu technicznego budynku,
- 16) powstałe wskutek przenikania wód gruntowych lub przemarzania stałych elementów budynku, oraz wskutek wydostania się wody z urządzeń wodno - kanalizacyjnych i ogrzewczych w wyniku uszkodzenia rur spowodowanego zamarznięciem wody i rozsadzeniem rur,
- 17) powstałe w mieniu z powodu pleśni i zagrzybienia, o ile te szkody nie były następstwem zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową,
- 18) w biżuterii, dziełach sztuki, wyrobach z metali szlachetnych, monetach złotych, srebrnych, znaczkach filatelistycznych, zbiorach numizmatycznych, gotówce i innych środkach płatniczych, które zaginęły podczas prowadzenia akcji ratowniczej,
- 19) powstałe wskutek kradzieży z włamaniem, gdy stwierdzono, że do domu jednorodzinnego, mieszkania włamano się przy użyciu klucza dopasowanego lub podrobionego albo nie stwierdzono śladów włamania,
- 20) jeżeli pomieszczenia, w których znajdowało się ubezpieczone mienie, nie posiadały zabezpieczeń przeciwkradzieżowych wymaganych przez Towarzystwo, lub systemy zabezpieczające były wyłączone, bądź były niesprawne,
- 21) w postaci utraconych zysków oraz poniesionych strat wynikających ze zobowiązań i umów Ubezpieczającego,
- 22) powstałe w przedmiotach zgromadzonych w ilościach wskazujących na ich przeznaczenie handlowe, lub produkcyjno – usługowe,
- 23) powstałe przed datą rozpoczęcia okresu ubezpieczenia, a zgłoszone w trakcie trwania okresu ubezpieczenia,
- 24) powstałe wskutek pokrycia elewacji budynku graffiti;
- 25) których wysokość nie przekracza 100,- zł.

Suma ubezpieczenia

§ 15.

1. Sumy ubezpieczenia ustalane są przez Ubezpieczającego odrębnie dla:

- 1) gospodarstwa domowego od ognia i innych zdarzeń losowych, o których mowa w § 9 ust. 1,
  - 2) gospodarstwa domowego od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji,
  - 3) mieszkania lub domu jednorodzinnego od ognia i innych zdarzeń losowych, o których mowa w § 9 ust. 1,
  - 4) ogrodzenia od ognia i innych zdarzeń losowych, o których mowa w § 9 ust. 1,
  - 5) garażu wolnostojącego od ognia i innych zdarzeń losowych, o których mowa w § 9 ust. 1.
2. Podstawami ustalenia sumy ubezpieczenia jest wartość rzeczywiście przedmiotu ubezpieczenia, z wyłączeniem:
- a) wyrobów ze złota, srebra, kamieni szlachetnych, pereł oraz monet złotych i srebrnych, dla których ustala się wartość rynkową z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
  - b) dla gotówki i innych środków płatniczych dla których ustala się wartość nominalną z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. Sumy ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1, Ubezpieczający ustala na pierwsze ryzyko kierując się wysokością przypuszczalnej maksymalnej straty, jaka może powstać wskutek jednego zdarzenia losowego.
4. Sumy ubezpieczenia ulegają zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie.

§ 16.

1. Suma ubezpieczenia wskazana w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w odniesieniu do kategorii mienia, dla której została ustalona.
2. W granicach sumy ubezpieczenia podanej w umowie ubezpieczenia Towarzystwo wypłaca odszkodowanie za:
  - 1) sprzęt audiowizualny, fotograficzny, komputerowy, elektroniczny oraz instrumenty muzyczne – do kwoty stanowiącej 50% sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od ognia i innych zdarzeń losowych lub sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji,
  - 2) stałe elementy mieszkania, domu jednorodzinnego – do kwoty stanowiącej 75% sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od ognia i innych zdarzeń losowych lub sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji,
  - 3) wyroby ze srebra, złota i platyny, kamieni szlachetnych, półszlachetnych i pereł, monety srebrne i złote, zbiory filatelistyczne – do kwoty stanowiącej 20% sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od ognia i innych zdarzeń losowych lub sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji,
  - 4) gotówkę i inne środki płatnicze – do kwoty stanowiącej 5% sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od ognia i innych zdarzeń losowych lub sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji,
  - 5) płyt audio CD i DVD – do wysokości udokumentowanych strat, z tym, że nie więcej niż 1.600,-zł,
  - 6) ruchomości domowe zgromadzone w piwnicach – do kwoty stanowiącej 10% sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od ognia i innych zdarzeń losowych lub sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji,
  - 7) ruchomości domowe zgromadzone w garażu w domu jednorodzinnym lub garażu wolnostojącym – do kwoty stanowiącej 10% sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od ognia i innych zdarzeń losowych lub sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji,
  - 8) pozostałe mienie objęte ochroną – 100% sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od ognia i innych zdarzeń losowych lub sumy ubezpieczenia gospodarstwa domowego od kradzieży z włamaniem, rabunku i dewastacji.

Ustalenie wartości szkody i wysokości odszkodowania

§ 17.

Odszkodowanie ustala się w granicach sumy ubezpieczenia poszczególnych rodzajów mienia

i w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, z zastrzeżeniem postanowień § 16.

§ 18.

1. Wysokość szkody ustala się dla:

- 1) ruchomości domowych mieszkania lub domu jednorodzinnego - jako koszt naprawy lub cenę nabycia nowego przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju, pomniejszoną o jego zużycie eksploatacyjne,
  - 2) gotówki - według jej wartości nominalnej. W przypadku gotówki w walutach obcych - według ich wartości nominalnej, przeliczonej na złote polskie według średniego kursu walut obcych ustalonego przez Prezesa NBP, obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania,
  - 3) wyrobów ze złota, srebra, platyny, kamieni szlachetnych, półszlachetnych i pereł – według cen zakupu lub kosztów wytworzenia lub ceny rynkowej materiałów, z których zostały zrobione,
  - 4) monet złotych i srebrnych – według wartości złomu,
  - 5) papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu giełdowego – według ceny giełdowej w dniu powstania szkody, pomniejszonej o prowizję maklerską,
  - 6) stałych elementów mieszkania lub domu jednorodzinnego jako koszt naprawy lub cenę nabycia nowego przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju, pomniejszonego o jego zużycie eksploatacyjne,
  - 7) mieszkania lub domu jednorodzinnego - jako koszt naprawy lub koszt odbudowy uszkodzonego lub zniszczonego obiektu z zachowaniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, rodzaju zastosowanych materiałów wraz z nakładami na roboty wykończeniowe, przy czym koszty materiałów pomniejsza się o stopień zużycia eksploatacyjnego.
2. W odniesieniu do kosztów naprawy powłok malarskich wewnątrz budynku jednorodzinnego lub mieszkania nie odlicza się stopnia zużycia eksploatacyjnego.
3. Koszt naprawy winien być udokumentowany kosztorysem wraz z rachunkiem, wystawionym przez jednostkę dokonującą

odbudowy lub remontu i przedłożony Towarzystwu w terminie 3 miesięcy od dnia szkody. Kosztorys wraz z rachunkiem napraw winien obejmować zakres uszkodzeń, przyjętych w protokole szkody i podlega weryfikacji przez Towarzystwo.

4. W wyniku ustaleń dokonanych z Towarzystwem koszt naprawy może być określony na podstawie kosztorysu sporządzonego przez Towarzystwo, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych – przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia.
5. Wysokość szkody, w przypadku niemożności naprawy uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia, ustala się procentowo, w stosunku do stopnia uszkodzenia, tzn. wartość przedmiotu ubezpieczenia pomniejszona o wartość pozostałości po szkodzie.
6. Wysokość szkody nie może przekroczyć wartości przedmiotu ubezpieczenia.
7. Wysokość szkody ustala się według cen obowiązujących w dniu powstania szkody.

§ 19.

Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:

- 1) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
- 2) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody lub powietrza oraz rekultywację gruntów,
- 3) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej lub wynikającej z osobistych upodobań.

§ 20.

Wartość szkody zwiększa się, ponad granicę sumy ubezpieczenia poszczególnych rodzajów mienia, o udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, nie więcej niż 5% sumy ubezpieczenia poszczególnych rodzajów mienia.

Część III.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 21.

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest ustawowa odpowiedzialność cywilna deliktowa Ubezpieczającego oraz osób bliskich za szkody na osobie lub w mieniu wyrządzone poszkodowanemu czynem niedozwolonym w związku z czynnościami życia prywatnego.
2. Przez czynności życia prywatnego należy rozumieć w szczególności:
  - 1) opiekę nad dziećmi oraz innymi członkami rodziny, za których czyny Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność z mocy prawa,
  - 2) posiadanie i użytkowanie domu jednorodzinnego, mieszkania i mienia określonego w umowie ubezpieczenia,
  - 3) czynności wykonywane przez pomoc domową mieszczące się w zakresie obowiązków wynikających z umowy o pracę lub innej umowy cywilno prawnej,
  - 4) użytkowanie roweru lub wózka inwalidzkiego oraz uprawianie sportu rekreacyjnego przez Ubezpieczającego i osoby bliskie,
  - 5) posiadanie zwierząt domowych z wyłączeniem zwierząt egzotycznych.
3. Odpowiedzialnością Towarzystwa objęte są roszczenia osób poszkodowanych, dotyczące szkód powstałych ze zdarzeń zaistniałych w okresie trwania umowy ubezpieczenia.
4. Wszystkie szkody, które są następstwem tego samego wypadku albo wynikające z tej samej przyczyny, niezależnie od liczby poszkodowanych, uważa się za powstałe w tej samej dacie.

§ 22.

Ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego lub osób bliskich za szkody wyrządzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 23.

1. Towarzystwo nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego,
- 2) wyrządzone umyślnie przez osobę bliską,
- 3) wyrządzone przez Ubezpieczającego osobie bliskiej lub pomocy domowej podczas wykonywania przez nią powierzonych czynności albo wyrządzone przez te osoby Ubezpieczonemu,
- 4) wyrządzone przez Ubezpieczającego lub osoby jemu bliskie, będące pod wpływem alkoholu, narkotyków bądź innych środków odurzających,
- 5) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej lub wykonywaniem pracy zawodowej,
- 6) wynikłe z przyjęcia zobowiązań umownych,
- 7) związane z naruszeniem praw autorskich, patentów, znaków towarowych, nazw fabrycznych,
- 8) wyrządzone treścią reklamy lub ogłoszenia,
- 9) majątkowe nie będące następstwem szkody osobowej lub rzeczowej,
- 10) moralne,
- 11) wyrządzone przez pomoc domową czynnościami nie mieszczącymi się w zakresie obowiązków wynikających z umowy o pracę lub innej umowy cywilno prawnej,
- 12) wynikłych z przeniesienia chorób zakaźnych przez Ubezpieczającego, osoby bliskie i znajdujące się pod ich opieką zwierzęta, o których istnieniu osoba objęta ubezpieczeniem wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć,
- 13) wyrządzone w związku z posiadaniem, używaniem lub kierowaniem pojazdem mechanicznym,
- 14) wyrządzone wskutek wyczynowego uprawiania sportu lub sportu o charakterze konkursowym oraz sportów motorowych i polowania,
- 15) powstałe w związku z posiadaniem lub użytkowaniem jednostek pływających, statków powietrznych (w tym lotni i motolotni), broni, amunicji lub materiałów wybuchowych w rozumieniu przepisów prawa,

- 16) wyrządzone w skutek posiadania zwierząt w celach hodowlanych,
- 17) za które przysługuje odszkodowanie z innych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej w tym obowiązkowych, które Ubezpieczający miał obowiązek zawrzeć,
- 18) powstałe wskutek uszkodzenia, zniszczenia lub zaginięcia przedmiotów przyjętych przez Ubezpieczonego do używania, przechowywania, naprawy,
- 19) powstałe w nieruchomościach i przedmiotach, z których Ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, użytkowania lub innej o podobnym charakterze,
- 20) na mieniu, wyrządzone przez powolne działanie temperatury, gazów, wód odpływowych, pary lub wilgoci, dymu, sadzy i pyłu, wyciekanie, wstrząsy oraz tworzenie się pleśni i grzyba, samozepsucia, osiadania gruntu i budynków,
- 21) polegające na uszkodzeniu lub utracie pieniędzy i innych środków płatniczych, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów kolekcjonerskich należących do osób trzecich,
- 22) w ruchomościach domowych należących do osoby najmującej od Ubezpieczającego mieszkanie, dom jednorodzinny lub jego część,
- 23) wynikające z zanieczyszczenia środowiska naturalnego bądź działania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego, oraz w wyniku skażenia lub zanieczyszczenia środkami chemicznymi lub przemysłowymi,
- 24) powstałe w wyniku działań wojennych, stanu wojennego i wyjątkowego, zamieszek, ruchów społecznych lub politycznych, strajków, akcji protestacyjnych, rewolucji, zamieszek cywilnych i wojskowych, buntu, oraz eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwopalnych, aktów terrorizmu lub sabotażu, oraz za szkody powstałe w mieniu skonfiskowanym lub zarekwirowanym przez legalne władze,
- 25) zaistniałe przed datą rozpoczęcia okresu ubezpieczenia, a zgłoszone w trakcie trwania okresu ubezpieczenia,
- 26) nie przekraczające równowartości 50,-zł.

2. Towarzystwo nie odpowiada również za kary umowne, grzywny sądowe i administracyjne oraz inne o charakterze pieniężnym.

Suma gwarancyjna

§ 24.

1. Sumę gwarancyjną, ustala Ubezpieczający, z tym, że maksymalna suma gwarancyjna wynosi 100.000,-zł.
2. Suma gwarancyjna, o której mowa w ust. 1, ulega zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie.
3. Suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa za szkody będące następstwem jednego i wszystkich zdarzeń zaistniałych w okresie ubezpieczenia.

Ustalenie i wypłata odszkodowania

§ 25.

1. Odszkodowanie lub świadczenie może być wypłacone na podstawie uznania roszczenia uprawionego z umowy ubezpieczenia, zawartej ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
2. Niezależnie od wypłaconego odszkodowania Towarzystwo jest obowiązane do:
  - 1) pokrycia kosztów wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych za zgodą Towarzystwa w celu ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody,
  - 2) zwrotu, uzasadnionych okolicznościami danego zdarzenia, niezbędnych kosztów, mających na celu zapobieżenie zwiększaniu się szkody,
  - 3) pokrycia niezbędnych kosztów obrony sądowej przed roszczeniem osoby trzeciej w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą,
  - 4) pokrycia kosztów postępowania pojednawczego, prowadzonego w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi, o ile Towarzystwo wyrazi na to zgodę.
3. Koszty, o których mowa w pkt 3 nie są zaliczane w poczet sumy gwarancyjnej z tym jednak, że ich wysokość łącznie nie może przekroczyć 10 % sumy gwarancyjnej.

Część IV.

Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków

§ 26.

Następstwa nieszczęśliwych wypadków objęte są ochroną ubezpieczeniową w umowach ubezpieczenia zawartych w wariantcie standardowym lub pełnym, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 i 3.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 27.

Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków polegające na uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia, powodujące trwałe uszczerbek na zdrowiu lub śmierć.

§ 28.

1. Ochroną ubezpieczeniową objęty jest Ubezpieczający oraz osoby bliskie wspólnie zamieszkujące z Ubezpieczającym, wymienione w dokumencie ubezpieczenia.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są osoby, które nie ukończyły 70 roku życia w chwili zawierania umowy ubezpieczenia.
3. Ubezpieczenie obejmuje pełny zakres ochrony ubezpieczeniowej tj. odpowiedzialność za nieszczęśliwe wypadki jakie mogą się wydarzyć na terenie RP w ciągu całej doby.

§ 29.

1. Ubezpieczającemu przysługuje świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu za wymienione w „Tabeli trwałego uszczerbku na zdrowiu”, stanowiącej załącznik nr 1 do ogólnych warunków ubezpieczenia, rodzaje trwałego uszczerbku i w określonej w niej wysokości procentu sumy ubezpieczenia.
2. Uprawnionemu przysługuje świadczenie z tytułu:
  - 1) śmierci Ubezpieczającego zaistniałej w wyniku nieszczęśliwego wypadku w wysokości 50% sumy ubezpieczenia. Jest ono wypłacane pod warunkiem, że śmierć nastąpiła w ciągu 6 miesięcy licząc od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
  - 2) trwałego uszczerbku na zdrowiu - świadczenie jednorazowe za wymienione

w „Tabeli trwałego uszczerbku na zdrowiu” rodzaje trwałego uszczerbku i w określonej w niej wysokości procentu sumy ubezpieczenia.

Ograniczenia i wyłączenia odpowiedzialności

§ 30.

1. Z odpowiedzialności Towarzystwa wyłączone są następstwa nieszczęśliwych wypadków powstałe wskutek:
  - 1) wszelkich chorób lub stanów chorobowych nawet takich, które występują nagle,
  - 2) udziału Ubezpieczającego w bójkach, zamieszkach, strajkach, rozruchach społecznych i politycznych, akcjach protestacyjnych,
  - 3) popełnienia lub usiłowania popełnienia przestępstwa lub samobójstwa przez Ubezpieczającego,
  - 4) wyrządzone przez Ubezpieczającego, będącego pod wpływem alkoholu, narkotyków bądź innych środków odurzających,
  - 5) prowadzenia przez Ubezpieczającego pojazdu mechanicznego lub innego pojazdu bez wymaganych uprawnień do prowadzenia tego pojazdu,
  - 6) uszkodzenia ciała spowodowanego leczeniem lub zabiegami leczniczymi bez względu na to, przez kogo były wykonywane, chyba, że chodziło o leczenie bezpośrednich następstw nieszczęśliwych wypadków,
  - 7) wyczynowego uprawiania przez Ubezpieczającego, zarejestrowanego w związku sportowym lub klubie sportowym, wszystkich dyscyplin sportu, a w szczególności udziału w zawodach, wyścigach, występach i treningach sportowych,
  - 8) amatorskiego lub rekreacyjnego uprawiania sportów zaliczanych do sportów ekstremalnych lub niebezpiecznych,
  - 9) zaburzeń psychicznych Ubezpieczającego,
  - 10) okoliczności zaistniałych przed datą rozpoczęcia okresu ubezpieczenia, a zgłoszonych w trakcie trwania okresu ubezpieczenia,

- 11) będących skutkiem zawału serca, udaru mózgu bądź paraliżu.
2. Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczający wyrządzi szkodę umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa.
3. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną umyślnie przez osobę bliską.

Suma ubezpieczenia

§ 31.

1. Suma ubezpieczenia wynosi 10.000,-zł.
2. Suma ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1, ulega zmniejszeniu o wypłacone świadczenie.
3. Suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa:
  - 1) na wszystkie osoby wymienione w dokumencie ubezpieczenia, oraz
  - 2) za szkody będące następstwem wszystkich zdarzeń zaistniałych w okresie ubezpieczenia.

Ustalenie wysokości świadczenia

§ 32.

1. Rodzaj i wysokość świadczeń ustala się po stwierdzeniu, że istnieje związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a śmiercią lub trwałym uszczerbkiem na zdrowiu.
2. Przy ustalaniu trwałego uszczerbku na zdrowiu nie uwzględnia się wpływu oraz konsekwencji nieszczęśliwego wypadku na wykonywanie zawodu.
3. W przypadku kumulowania się stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, jego maksymalna wysokość nie może przekroczyć 100% uszczerbku na zdrowiu.
4. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powinien być ustalony niezwłocznie po zakończeniu leczenia z uwzględnieniem leczenia usprawniającego, nie później jednak niż w 24 miesiącu od dnia wypadku.
5. Przy ustaleniu trwałego uszczerbku na zdrowiu nie zalicza się do następstw wypadku wcześniejszej utraty bądź uszkodzenia or-

ganu, narządu lub układu, których funkcje były upośledzone przed wypadkiem. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy pomiędzy stopniem właściwym dla danego organu po wypadku a stopniem trwałego uszczerbku istniejącym bezpośrednio przed wypadkiem.

6. Jeżeli Ubezpieczający otrzymał świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się wówczas, jeżeli jest ono wyższe od świadczenia wypłaconego Ubezpieczającemu z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, przy czym potrąca się uprzednio wypłaconą kwotę.
7. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczającego wypłacane jest uprawnionym w części, w jakiej nabyli prawo do spadku.
8. Jeżeli osoba, która uległa wypadkowi zmarła przed ustaleniem stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a zgon nie był następstwem wypadku, świadczenie ustala się wg przypuszczalnego, określonego przez lekarzy stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu. Świadczenie w takim przypadku otrzymuje osoba uprawniona zgodnie z prawem.
9. Towarzystwo zastrzega sobie prawo weryfikacji dostarczonych dokumentów oraz zasięgnięcia opinii lekarzy specjalistów.

Część V.

Ubezpieczenie kosztów pobytu w szpitalu w wyniku następstw nieszczęśliwych wypadków

§ 33.

Ubezpieczenie kosztów pobytu w szpitalu objęte jest ochroną ubezpieczeniową w umowie ubezpieczenia zawartej w wariantach pełnym, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 3.

§ 34.

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest Ubezpieczający oraz osoby bliskie wspólnie zamieszkujące z Ubezpieczającym, wymienione w dokumencie ubezpieczenia.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są osoby, które nie ukończyły 70 roku życia w chwili zawierania umowy ubezpieczenia.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 35.

Przedmiotem ubezpieczenia są świadczenia przysługujące w związku z pobytem Ubezpieczającego lub osób bliskich w szpitalu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w następstwie nieszczęśliwego wypadku, który zaistniał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 36.

1. Jeżeli Ubezpieczający wskutek nieszczęśliwego wypadku przebywał w szpitalu dłużej niż 3 dni, Towarzystwo wypłaci świadczenie za każdy dzień pobytu w szpitalu.
2. Dzielne świadczenie szpitalne przysługuje od pierwszego dnia pobytu w szpitalu przez okres 2 lat od daty nieszczęśliwego wypadku, nie dłużej jednak niż za okres 60 dni.

Suma ubezpieczenia

§ 37.

1. Suma ubezpieczenia wynosi 3.000 zł.
2. Suma ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1, ulega zmniejszeniu o wypłacone świadczenie.
3. Suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa:
  - 1) na wszystkie osoby wymienione w dokumencie ubezpieczenia, oraz
  - 2) za koszty leczenia będące następstwem wszystkich zdarzeń powstałych w wyniku nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w okresie ubezpieczenia.

Ograniczenia odpowiedzialności

§ 38.

1. Świadczenie z tytułu pobytu w szpitalu nie przysługuje w przypadkach związanych z:
  - 1) leczeniem chorób, stanów chorobowych oraz ich następstw istniejących w chwili zawierania umowy ubezpieczenia oraz będących wynikiem nagłego zachorowania,
  - 2) leczeniem chorób spowodowanych stanem nietrzeźwości, używaniem narkotyków lub podobnie działających środków, jak i zachorowań zaistniałych po ich spożyciu,

- 3) leczeniem chorób przewlekłych i chronicznych istniejących w chwili zawierania umowy ubezpieczenia oraz zaburzeń psychicznych oraz wad wrodzonych, jak i pobytów szpitalnych związanych z operacjami plastycznymi,
- 4) pobytem w sanatoriach i uzdrowiskach,
- 5) ciążą, porodem i położeniem, z wyjątkiem przypadków związanych z nieszczęśliwym wypadkiem i związanym z nim ratowaniem życia osoby ubezpieczonej,
- 6) leczeniem i zabiegami dentystycznymi, chyba, że wynikają z obrażeń odniesionych w wypadku,
- 7) okolicznościami zaistniałymi przed datą rozpoczęcia okresu ubezpieczenia, a zgłoszonymi w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.

2. Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczający wyrządził szkodę umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa.
3. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną umyślnie przez osobę bliską.

Ustalenie wysokości świadczenia

§ 39.

1. Ubezpieczonemu przysługuje dziennie świadczenie w kwocie 50 zł za każdy dzień pobytu w szpitalu.
2. Wysokość przysługującego świadczenia stanowi iloczyn dziennego świadczenia i liczby dni, które Ubezpieczony spędził w szpitalu. Jeżeli kolejne pobyty Ubezpieczonego w szpitalu oddziela okres co najmniej 12 miesięcy, uważa się, że pobyt w szpitalu, który nastąpił po upływie 12 miesięcy od poprzedniego pobytu w szpitalu, nie był spowodowany tym samym nieszczęśliwym wypadkiem.

§ 40.

1. Ustalenie zasadności wypłaty świadczenia z tytułu pobytu w szpitalu odbywa się na podstawie dokumentów medycznych potwierdzających pobyt w szpitalu.
2. Towarzystwo zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych dokumentów oraz zasięgnięcia opinii specjalistów.

- Świadczenie wypłacane jest po zakończeniu leczenia szpitalnego.

Część VI.

Postanowienia wspólne

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 41.

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego zawierającego informacje niezbędne do zawarcia umowy ubezpieczenia i określenia należnej składki.
- Wniosek zawiera, co najmniej następujące informacje:
  - imię i nazwisko Ubezpieczającego,
  - adres Ubezpieczającego,
  - określenie przedmiotu i zakresu ochrony ubezpieczeniowej,
  - dane osób bliskich podlegających wspólnemu ubezpieczeniu,
  - proponowaną wysokość sumy ubezpieczenia,
  - czas trwania umowy ubezpieczenia.
- Towarzystwo może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z umową.
- Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszelkie znane mu okoliczności dotyczące przedmiotu ubezpieczenia, o które Towarzystwo zapytywało we wniosku albo w innych pismach skierowanych do Ubezpieczającego.
- Ubezpieczający zobowiązany jest w czasie trwania umowy ubezpieczenia zgłaszać wszelkie zmiany okoliczności, o które zapytywało Towarzystwo we wniosku o ubezpieczenie lub innych pismach.
- Jeżeli Ubezpieczający podał niezgodne z prawdą okoliczności, o jakich mowa w ust. 4 lub nie dopełnił obowiązku, o jakim mowa w ust. 5, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności chyba, że okoliczności te nie miały wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa zajścia wypadku objętego umową ubezpieczenia.
- W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą zmianę prawdopodobień-

stwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia.

- W wypadku zgłoszenia takiego żądania druga strona może w ciągu czternastu dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

§ 42.

- Umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres dwunastu miesięcy.
- Zawarcie umowy ubezpieczenia Towarzystwo potwierdza dokumentem ubezpieczenia.
- Umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia dokumentu ubezpieczenia Ubezpieczającemu.

Składka za ubezpieczenie

§ 43.

- Towarzystwo ustala wysokość składki ubezpieczeniowej za cały okres ubezpieczenia w oparciu o taryfę składek obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia lub jej przedłużenia.
- Ubezpieczający opłaca składkę jednorazowo przy zawieraniu umowy ubezpieczenia za cały okres ubezpieczenia, chyba, że w umowie ubezpieczenia ustalono ratalną formę płatności składki.
- Wysokość składki ubezpieczeniowej, sposób i termin jej zapłaty są określane w dokumencie ubezpieczenia.
- Składkę uznaje się za opłaconą w dniu jej zapłaty do rąk upoważnionego przez Towarzystwo przedstawiciela (agenta, pracownika) lub w dniu uznania rachunku bankowego Towarzystwa.
- W przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystania ochrony ubezpieczeniowej.
- Wysokość należnej do zwrotu składki wynosi 1/365 składki rocznej za każdy niewykorzystany dzień trwania ubezpieczenia.

Odpowiedzialność Towarzystwa

§ 44.

1. Odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od dnia następującego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba, że umówiono się inaczej.
2. Odpowiedzialność Towarzystwa wygasa:
  - 1) z upływem terminu określonego w umowie ubezpieczenia,
  - 2) w przypadku wyczerpania sumy ubezpieczenia i/lub sumy gwarancyjnej,
  - 3) z datą rozwiązania umowy wskutek odstąpienia lub wypowiedzenia,
  - 4) z dniem przejścia prawa własności ubezpieczonego mienia na inną osobę.
3. W razie opłacania składki w ratach niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki może powodować ustanie odpowiedzialności Towarzystwa. Ustanie odpowiedzialności następuje tylko wtedy, gdy Towarzystwo po upływie terminu wezwało Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
4. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z dniem ustania odpowiedzialności Towarzystwa.

Odstąpienie od umowy ubezpieczenia

§ 45.

1. Ubezpieczający może odstąpić od umowy w ciągu 30 dni od daty jej zawarcia.
2. Odstąpienie od umowy wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo ponosiło odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia.

Prawa i obowiązki stron umowy

§ 46.

1. Niezależnie od przestrzegania obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia, Ubezpieczający obowiązany jest przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów, ma-

jących na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami.

2. Jeżeli Ubezpieczający z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił obowiązków określonych w ust. 1, a ich niedopełnienie miało wpływ na powstanie szkody lub jej rozmiar, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części.

Obowiązki w razie zajścia szkody

§ 47.

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczający obowiązany jest:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
  - 2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę,
  - 3) niezwłocznie zawiadomić policję o każdym przypadku, którego okoliczności mogą wskazywać na popełnienie przestępstwa,
  - 4) niezwłocznie powiadomić straż pożarną, pogotowie gazowe, energetyczne lub wodno-kanalizacyjne w zależności od rodzaju powstałych szkód,
  - 5) nie później niż w terminie: przy szkodach w wyniku kradzieży z włamaniem lub rabunku 2 dni robocze, a w pozostałych szkodach 5 dni roboczych zawiadomić Towarzystwo, podając rodzaj i przedmiot szkody oraz okoliczności jej powstania,
  - 6) powiadomić administrację budynku o fakcie zalania ubezpieczonych pomieszczeń,
  - 7) nie dokonywać zmian stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym przed rozpoczęciem przez Towarzystwo czynności likwidacyjnych, chyba, że zmiany były niezbędne dla zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie i dla zmniejszenia szkody lub ratowania życia lub zdrowia ludzkiego,
  - 8) umożliwić Towarzystwu dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia oko-

liczności powstania szkody i wysokości odszkodowania,

- 9) udzielić Towarzystwu wszelkich żądanych wyjaśnień oraz przedstawić wymagane dokumenty i inne dowody,
  - 10) złożyć w Towarzystwie, najpóźniej w ciągu 7 dni od daty uzyskania informacji o powstaniu szkody, spis utraconych, zniszczonych lub uszkodzonych przedmiotów z określeniem ich wartości i roku nabycia,
  - 11) dostarczyć Towarzystwu niezbędne dokumenty i informacje konieczne dla dochodzenia roszczeń regresowych w stosunku do sprawcy szkody.
2. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie dopełnił obowiązku określonego w ust. 1 pkt 5, Towarzystwo może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli niedopełnienie obowiązku przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie przyczyny i okoliczności wypadku. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego któregośkolwiek z pozostałych obowiązków wymienionych w ust. 1 pkt 2 - 11, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w części lub w całości, jeżeli niedopełnienie obowiązków miało wpływ na ustalenie przyczyny lub okoliczności powstania szkody, bądź wartości szkody lub wysokości odszkodowania.
  3. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkodę powstałą z tego powodu.
  4. Towarzystwo obowiązane jest, w granicach sumy ubezpieczenia, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
  5. Towarzystwo nie może zastosować konsekwencji, o jakich mowa w ust. 2 z tytułu naruszenia przez Ubezpieczającego obowiązków określonych w ust. 1 pkt 7, jeżeli w terminie 7 dni od daty zawiadomienia o szkodzie nie zostały podjęte czynności likwidacyjne.

§ 48.

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną

ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, Towarzystwo informuje o tym Ubezpieczającego i Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa lub wysokości odszkodowania, świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

2. Ubezpieczający, Ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia ma prawo wglądu do akt szkodowych i sporządzenia na własny koszt kserokopii lub odpisów akt szkodowych.

Wypłata odszkodowania

§ 49.

1. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie, świadczenie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
2. Jeżeli w terminie określonym w ust. 1 wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokości odszkodowania, świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie, świadczenie wypłaca się w terminie 14 dni od wyjaśnienia tych okoliczności. Jednakże bezsporną część odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. Jeżeli odszkodowanie, świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, Towarzystwo informuje o tym pisemnie osobę występującą z roszczeniem, w terminie określonym w ust. 1 wskazując na okoliczności i podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania, świadczenia.

Postępowanie odwoławcze

§ 50.

1. Jeżeli Ubezpieczający lub osoba uprawniona do odszkodowania, świadczenia nie zgadza się z ustaleniami Towarzystwa co do wysokości przyznanego odszkodowania,

świadczenia albo, co do odmowy zaspokojenia roszczeń, może w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia w tej sprawie zgłosić na piśmie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Zarząd Towarzystwa.

2. Zarząd Towarzystwa jest zobowiązany rozpatrzyć sprawę i zawiadomić Ubezpieczającego lub inną osobę uprawnioną o wyniku w terminie 30 dni od daty otrzymania wniosku.
3. Ubezpieczający może dochodzić roszczeń na drodze sądowej, z pominięciem postępowania odwoławczego. Do rozstrzygnięcia sporów wynikłych z tytułu umów zawartych na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczeń, będzie sąd powszechny właściwy dla siedziby Towarzystwa, lub miejsca zamieszkania Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uposażonego, lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Skargi i zażalenia

§ 51.

1. Ubezpieczającemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do złożenia skargi lub zażalenia do Zarządu Towarzystwa.
2. Zarząd Towarzystwa jest zobowiązany rozpatrzyć skargę lub zażalenie i zawiadomić Ubezpieczającego lub inną osobę uprawnioną o wyniku w terminie 30 dni od daty otrzymania skargi lub zażalenia.

Roszczenia regresowe

§ 52.

1. Z dniem wypłaty odszkodowania, roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na Towarzystwo do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli Towarzystwo pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje, co do pozostałej części, pierwszeństwo za-

spokojenia przed roszczeniami Towarzystwa.

2. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba, że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczający obowiązany jest udzielić Towarzystwu wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń, o których mowa w ust. 1, dostarczając informacji oraz innych dokumentów niezbędnych do skutecznego ich dochodzenia.
4. Jeżeli Ubezpieczający, bez zgody Towarzystwa, zrzekł się roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania lub je ograniczyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłacie odszkodowania, Towarzystwo może żądać od Ubezpieczającego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

Postanowienia końcowe

§ 53.

1. Zawiadomienia i oświadczenia stron, w związku z umową ubezpieczenia, wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Jeżeli Ubezpieczający zmieni adres zamieszkania i nie zawiadomi o tym Towarzystwa, pisma kierowane do Ubezpieczającego pod jego adresem wymienionym w umowie ubezpieczenia wywierają skutki prawne od chwili, w której zostałyby mu doręczone, gdyby nie zmienił adresu.

§ 54.

W sprawach nieuregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz inne odpowiednie przepisy prawa.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwierdzone Uchwałą Nr 02 Rady Nadzorczej TUW Pocztowe z dn. 13.02.2009r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 maja 2009r.

Załącznik nr 1 do ogólnych warunków ubezpieczenia mienia osób fizycznych „Bezpieczny Dom i Rodzina”.

1) Tabela trwałego uszczerbku na zdrowiu:

RODZAJ TRWAŁEGO USZCZERBKU	PROCENT SUMY UBEZP.
CAŁKOWITY TRWAŁY USZCZERBEK NA ZDROWIU	
całkowita, obuocznna utrata wzroku	100%
amputacja obu kończyn górnych, dolnych	100%
całkowita, obustronna utrata słuchu	100%
całkowita utrata mowy	100%
porażenie połowiczne utrwalone lub porażenie kończyn dolnych	100%
porażenie czterech kończyn utrwalone	100%
poparzenie III stopnia powyżej 20% powierzchni ciała	100%
utrwalony zespół pozapiramidowy znacznie utrudniający sprawność ustroju i wymagający opieki osób trzecich	100%
zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego uniemożliwiające chodzenie	100%
padaczka z zaburzeniami psychicznymi, charakteropatią i otępieniem	100%
CZĘŚCIOWY TRWAŁY USZCZERBEK NA ZDROWIU	
Głowa	
utrata pełnej grubości kości czaszki na powierzchni ponad 6 cm ²	40%
częściowe usunięcie żuchwy lub połowy szczęki dotyczące pełnej grubości kości	40%
całkowita utrata wzroku w jednym oku	40%
całkowita utrata słuchu w jednym uchu	30%
amputacja nosa	30%
amputacja małżowiny usznej	15%
Układ nerwowy	
niedowład połowiczny utrwalony lub niedowład kończyn dolnych	70%
niedowład jednej kończyny	40%
zespół pozapiramidowy utrudniający sprawność ustroju z zaburzeniami mowy, napadami ocznymi	80%
zaburzenia równowagi utrudniające w dużym stopniu chodzenie	70%
padaczka ze zmianami otępiennymi i rzadkimi napadami	70%
padaczka bez zmian psychicznych z częstymi napadami	60%
enfacelopatia pourazowa wymagająca stałej opieki osób trzecich	90%
enfacelopatia ze zmianami charakterologicznymi	60%
Klatka piersiowa, jama brzuszna	
utrata płuca	40%
utrata jednej nerki	35%
utrata prącia	40%
utrata pochwy i macicy	30%
uszkodzenie pęcherza	20%
utrata segmentu wątroby	20%
utrata płata wątroby	50%
utrata śledziony	20%
utrata trzustki	50%
Kręgosłup	
porażenie utrwalone dwóch kończyn górnych lub dolnych	90%
utrwalony niedowład czterokończynowy lub dwóch kończyn górnych lub dwóch kończyn dolnych	80%

RODZAJ TRWAŁEGO USZCZERBKU	PROCENT SUMY UBEZP.	
	prawa	lewa
zespół stożka końcowego rdzenia	40%	
Kończyny górne	prawa	lewa
amputacja kończyny w barku	75%	70%
amputacja kończyny wraz z łopatką	80%	70%
amputacja jednej kończyny górnej powyżej łokcia	70%	65%
amputacja przedramienia (poniżej łokcia)	60%	55%
całkowita amputacja jednej ręki (dłoni)	55%	50%
całkowita pourazowa utrata funkcji kończyny górnej	50%	45%
utrata kciuka	35%	30%
utrata palca wskazującego	18%	16%
utrata palców III-V u ręki , za każdy palec	8%	6%
Kończyny dolne		
amputacja w obrębie biodra	85%	
amputacja kończyny dolnej powyżej stawu kolana	70%	
amputacja kończyny na poziomie stawu kolanowego	65%	
amputacja podudzia (poniżej kolana)	50%	
całkowita amputacja stopy	40%	
całkowita pourazowa utrata funkcji kończyny dolnej	40%	
skrócenie kończyny dolnej o co najmniej 5 cm (wskutek urazu)	30%	
utrata palucha wraz z kością śródstopia	15%	
utrata palców II-V u stopy, za każdy palec	3%	
Złamania		
złamanie kości sklepienia i/lub podstawy czaszki	10%	
złamanie kości twarzoczaszki, za każdą kość	5%	
złamanie kompresyjne trzonu lub złamanie wyrostków – poprzecznych, kolczystych, łuków	20%	
złamanie kości krzyżowej lub ogonowej	10%	
złamanie kości z przerwaniem obręczy miednicy	45%	
złamanie żeber	3%	
złamanie mostka	5%	
złamanie kości bez przerwania obręczy miednicy	20%	
złamanie i zwichnięcie w obrębie stawu biodrowego	50%	
złamanie kości udowej	40%	
złamanie nasad tworzących staw kolanowy	40%	
złamanie kości strzałkowej lub piszczelowej	20%	
złamanie kości skokowej lub piętowej	20%	
złamanie kości stępu	15%	
złamanie kości śródstopia	15%	
złamanie palucha	2%	
złamanie palców II-V stopy, za każdy palec	1%	
Kończyny górne	prawa	lewa
złamanie łopatki	30%	25%
Złamanie obojczyka	10%	5%
złamanie kości ramieniowej	30%	25%
złamanie kości promieniowej, łokciowej	15%	25%
złamanie kości przedramienia	20%	15%
złamanie kości nadgarstka	20%	15%
złamanie w obrębie śródścza	10%	8%
złamanie kciuka	15%	12%
złamanie palca wskazującego	10%	8%
złamanie palca III, IV, V	5%	4%

